RUDERSDAL
KOMMUNE

Rudersdal Kommune

Beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om ekstremisme

2024

Indhold

1. Formål og ramme 3
2. Målgruppe 4
3. Definition af området 4
4. Politisk og strategisk ophæng for indsatsen i Rudersdal kommune 5
5. Organisering af beredskabet 5
   5.1. Forebyggende indsatser 5
   5.2. Opsporing og bekymring - hvornår bør der handles? 6
   5.3. Håndtering af bekymringshenvendelser og akutte sager 6
      5.3.1 Akut beredskab 6
      5.3.2 Infohusets samarbejde om modtagne bekymringer 7
      5.3.3 Vurdering af konkrete bekymringer 7
6. Relevant lovgivning 8

1. Formål og ramme

Med Barnets lov § 15, stk. 3. skal kommunalbestyrelsen udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog som minimum hvert fjerde år.

Denne beredskabsplan vedrører forebyggelse, opsporing og håndtering af ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Derudover omfatter beredskabsplanen også voksne, som kan være udsatte for ekstremisme og dens negative konsekvenser.

Beredskabsplanen skal understøtte, at sager om ekstremisme og mulig radikalisering behandles kvalificeret og rettidigt i kommunen.
Denne beredskabsplan samler kommunens allerede eksisterende generelle såvel som forvaltningsspecifikke handleguides i ét samlet beredskab for hele kommunen.

Beredskabsplanens målsætning er at reducere antallet af individer der egenhændigt eller i en gruppesammenhæng bliver voldelige ekstremister, der begår kriminalitet med et ekstremistisk motiv. Derfor skal beredskabsplanen understøtte:

- at fagpersoner, der er beskæftiget med børn, unge og voksne, er i stand til tidligt at opspore bekymringstegn på ekstremisme.
- at fagpersoner har kendskab til, hvordan de skal forebygge og handle i disse situationer, samt hvor de vil kunne søge hjælp og rådgivning for at kvalificere deres bekymring.

Infohus Nordsjælland

Info Hus Nordsjælland er et sparringsmiljø med vidensdeling om radikalisering, som styres af politiet, PET og Nationalt Center for forebyggelse af ekstremisme.

Ved tvivl om en person i Rudersdals kommune er blevet radikaliseret, indkalder Infohuset til vurderingen. Dette bliver gjort ved brug af et radikaliseringsværktøj, der er udarbejdet af National Center for forebyggelse af ekstremisme. Politiet vurderer efter dette møde, om indsatsen skal iværksættes hos politiet eller hos kommunens myndighedsområde.

Alle kommuner har en radikaliseringskoordinator, i Rudersdal Kommune er det SSP- koordinatoren. Radikaliseringskoordinatoren er den ene indgang i kommunen i forbindelse med radikaliseringssager og er med til at sikre én indgang til forvaltningen. Dette betyder, at koordinatoren har til ansvar kun at inddrage de højst

nødvendige i samarbejdet for at beskytte den unge. Radikaliseringskoordinatoren har til opgave at indgå i samarbejdet med politiet samt øvrige relevante parter i forbindelse med vurderingen af bekymring for radikalisering.

2. Målgruppe

Medarbejdere i kommunen

Beredskabsplanen er henvendt til ledere og fagpersoner i kommunen i berøring med børn, unge og voksne, der kan være i risiko for ekstremisme og mulig radikalisering. Begrebet fagpersoner skal forstås bredt og omfatter følgende:

- Frontpersonale som lærere, pædagoger, uddannelsesvejledere, jobcentermedarbejdere, sundhedsplejersker, udgående medarbejdere, fritidsguider, jobkonsulenter, sundhedsfagligt personale, familierådgivere, børne- og ungerådgivere, boligsociale medarbejdere samt øvrige medarbejdere i kommunen med direkte borgerkontakt.

- Myndighedssagsbehandlere, der skal træffe afgørelser i sager, herunder iværksætte indsatser og foranstaltninger.

Borgere

I Infohus Nordsjælland er målgruppen borgere der er i risiko for at blive radikaliseret. Fælles for størstedelen af disse borgere er overordnet, men ikke udelukkende, at de er udfordret af psykisk sårbarhed, mistrivsel, ensomhed, oplevelse af at stå udenfor ift. job, uddannelse og foreningslivet og søger efter mening, identitet og fællesskab i bl.a. ekstremistiske kredse og fora både offline og online.

For en lille del af borgerne er der tale om individer, der har sociale og personlige udfordringer, der betyder, at disse individer ofte foretrækker at være tilbagetrukket fra fysisk kontakt med andre individer. På bl.a. ekstremistiske fora online finder disse individer tryghed og social kapital og status ved at tilslutte sig virtuelle fællesskaber på ofte lukkede fora. Nogle forskere har betegnet disse virtuelle fællesskaber som "ekkokamre" hvor førnævnte individer i særlige tilfælde kan udvikle identitet, mål og mening uden at have direkte fysisk kontakt med andre mennesker.

Ekstremisme har en række negative konsekvenser bl.a. fordi fjendebilleder og forvrængende opfattelser af verden kan være til skade for menneskers sociale trivsel og demokratiske dannelse. Det kan både være i tilfælde, hvor en person bliver udsat for hadsk eller forulempende adfærd, eller tilfælde, hvor vedkommende selv bliver en del af et fanatisk, marginaliseret eller stærkt kontrollerende miljø. Vold, trusler, hærværk og andre hadmotiverede forbrydelser kan helt åbenlyst være til skade for den enkelte og for samfundet.

3. Definition af området

Af lovbemærkninger til Barnets lov karakteriseres ekstremisme som manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder, manglende respekt for institutioner og beslutningsprocesser i det repræsentative demokrati, forenklede verdensopfattelser og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende.

Rudersdals Kommune og Infohus Nordsjælland arbejder ud fra to definitioner om hhv. ekstremisme og radikalisering, som bredt set benyttes statsligt såvel som kommunalt.

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi.

4. Politisk og strategisk ophæng for indsatsen i Rudersdal kommune

Rudersdals Kommunes indsats til forebyggelse af ekstremisme er forankret i en række politiske og strategiske vedtagelser:

- Rudersdal kommunes kriminalpræventive handleplan
- Samarbejdsmodel for Infohuse
- Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikalisering. National handleplan (oktober 2016)

5. Organisering af beredskabet

Nedenfor er en beskrivelse af kommunens beredskab i forhold til 1) forebyggelse, 2)
opsporing, og 3) håndtering af konkrete bekymringshenvendelser og akutte sager.

Overordnet gælder det, at den forebyggende indsats primært bliver varetaget af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt Socialforvaltningen, mens den opsporende indsats varetages i alle forvaltninger.

5.1. Forebyggende indsatser

Forebyggende Indsatser mod ekstremisme og radikalisering vil ofte have særligt fokus på uddannelse og/eller beskæftigelse. Derudover vil man ofte overveje eventuel støtte og rådgivning, eksempelvis gennem en psykologisk indsats eller et mentorforløb. Typen af indsatser kan være mangeartede, og afhænger bl.a. af graden af bekymring.

Indsatser der retter sig mod inklusion i stærke fællesskaber i fx skoler, fritidsaktiviteter og uddannelse indgår som en del af den tidlige forebyggende indsats.

I Rudersdal kommune tager det kriminalitetsforebyggende arbejde udgangspunkt i Forebyggelsestrekanten fra Det Kriminalpræventive (jf. Den Kriminalpræventiv handleplan - Rudersdal Kommune 2022-2025). Som i det almene kriminalitetsforebyggende arbejde, kan forebyggelsestrekanten bidrage med at skabe overblik over potentielle tiltag og sikre bredde i arbejdet med og indsatser mod radikalisering og ekstremisme. Dette arbejde sker altid i et tæt koordineret og tværgående samarbejde mellem flere aktører. Brugen af Forebyggelsestrekanten sikrer desuden et fælles fagsprog blandt professionelle i det forebyggende arbejde.

Sikkerhedsperspektivet og risikoen for terror er en opgave for politiet og PET. Rudersdal Kommune arbejder forebyggende både for at understøtte sammenhængskraften på tværs af forvaltninger og for at undgå, at borgere på sigt kommer til at udgøre en sikkerhedstrussel.

Forebyggelse af ekstremisme handler imidlertid ikke kun om at forhindre terror, vold og kriminalitet med ekstremistisk motiv. Der er også et bredere samfundsmæssigt sigte om at bidrage til sammenhængskraft, medborgerskab, tryghed mv. Det er utrygt og potentielt skadeligt for samfundet og for den enkelte, når ekstremisme fører til, at et menneske vender samfundet ryggen.

Beredskabsplanen til forebyggelse af ekstremisme skal bidrage til at dæmme op for ekstremistiske miljøers negative

indflydelse i kommunen, og samtidig håndtere de konkrete bekymringer for ekstremisme, hvor der er et forebyggelsesperspektiv. Men en vigtig opgave for en kommunal beredskabsplan er ligeledes at bidrage til at fremme de indsatser, der styrker modstandskraften hos de borgere som et værn mod ekstremisme og denne styrkelse sker f.eks. via skoler, civilsamfund og forældre.

5.2. Opsporing og bekymring - hvornår bør der handles?

Det er vigtigt med en systematisk og målrettet information og viden til de rette medarbejdere i kommunen, så de tidligt opdager bekymringstegn og har kendskab til infohuset. En forudsætning for, at kommunen kan yde borgere (børn, unge og voksne), som er udsat for ekstremisme rettidig og kvalificeret hjælp, er, at fagpersoner i kommunen er i stand til at identificere bekymringstegn og ved, hvor de kan få rådgivning og hjælp til håndtering af bekymringen.

Nedenfor er en beskrivelse af den opsporende del af beredskabet, dvs. hvilke bekymringstegn der kan være, og hvordan man kan henvende sig med en konkret bekymring.

Det kan være svært at vide, om der er grund til at være bekymret. Men der er en række opmærksomhedspunkter, som kan være tegn på, om en person er involveret i ekstremisme eller er på vej til at blive det.

Du skal som fagperson være opmærksom, hvis der udvises følgende tegn på ekstremisme:

- udviser voldsparathed, fx ved at være involveret i voldshandlinger eller voldelige sammenstød
- viser interesse for at rejse til udlandet og deltage i konflikter eller træningsaktiviteter, hvor ekstreme grupper er involveret
- opsøger hjemmesider, litteratur eller film med ekstremistiske eller voldslegitimerende budskaber
- truer, chikanerer eller udøver socialt pres over for andre er involveret i begivenheder med hadefulde eller voldslegitimerende budskaber
- udbreder voldslegitimerende budskaber, fx via sociale medier
- viser stor optagethed af en bestemt sag eller person
- udtrykker foragt for og intolerance over for andres holdninger
- har en prædikende og moraliserende adfærd
- udviser tilknytning til ekstreme budskaber gennem sin påklædning, sit udseende eller brug af totalitære symboler
- færdes i miljøer med let adgang til våben
- har social omgang med personer eller grupper, som har ekstreme holdninger
- isolerer sig og tager afstand fra familie og hidtidige venskaber
- afbryder uddannelse, opsiger job og anden tilknytning til det omgivende samfund
- har en dysfunktionel familie

Særligt ved sammenfald af flere af de ovenstående tegn skal der udvises opmærksomhed og evt. bekymring.

Handling ved bekymring:

Hvis du som medarbejder i Rudersdal Kommune er bekymret for en borger, som er tiltrukket af ekstremisme, skal du kontakte Allan Madsen (SSP-koordinator og kontaktperson for samarbejdet med Infohus Nordsjælland) eller Infohus Nordsjælland via den Nationale Hotline mod radikalisering på telefon 41 74 90 90.

5.3. Håndtering af bekymringshenvendelser og akutte sager

5.3.1 Akut beredskab

En akut bekymring er af så hastende karakter, at der skal foretages umiddelbar handling. Hvis henvendelsen udgør en egentlig sikkerhedsmæssig trussel, fx hvis en borger vurderes at være voldsparat, håndteres henvendelsen af politi eller anden sikkerhedsmyndighed, og drøftes som udgangspunkt ikke med infohusets kommunale parter.

Det er altid politiets infohustovholder, der vurderer, om der er kriminelle eller akutte sikkerhedsforhold til stede i bekymringen, som er til hinder for, at en bekymring kan behandles i Infohus Nordsjælland. I akutte bekymringer sker håndtering således indledningsvist udelukkende af Nordsjællands Politi. Politiets infohustovholder kan efter konkret vurdering efterfølgende orientere den kommunale infohustovholder om tiltagene og lade bekymringen indgå i infohuset som en ordinær bekymring.

5.3.2 Infohusets samarbejde om modtagne bekymringer

Efter den indledende kvalificering ved politiets infohustovholder og den kommunale infohustovholder, og det er vurderet, at der er tale om en ordinær bekymring med risiko for ekstremisme, har den kommunale infohustovholder ansvar for at indhente relevante oplysninger om borgeren fra egne kommunale fagsystemer og fra de kommunale infohusparter. Den kommunale infohustovholder har desuden ansvar for at identificere eventuelle kommunale medarbejdere med eksisterende kontakt til borgeren, der er opgivet i tovholderes egne fagsystemer. Hvis det vurderes relevant, kan politi- eller kommunal infohustovholder gå i dialog med henvender for at uddybe bekymringen.

På baggrund af de indhentede oplysninger vurderer infohustovholderne derefter, om bekymringshenvendelsen skal kvalificeres yderligere på et arbejdsgruppemøde med relevante infohusparter. Politiets infohustovholder har ansvar for at indhente relevant information om borgeren fra egne fagsystemer samt øvrige relevante statslige partnere, herunder ved behov at indhente oplysninger om borgere hos Region Hovedstaden Psykiatri og Kriminalforsorgen m.fl.

De relevante parter indkaldes herefter til et arbejdsgruppemøde, hvor bekymringen kvalificeres yderligere via det nationale vurderingsværktøj.

5.3.3 Vurdering af konkrete bekymringer

Infohustovholderne deltager altid i arbejdsgruppemøder for kvalificering af bekymringer. Øvrige infohusparter deltager ud fra relevans og indkaldes af infohustovholderne på baggrund af den indledende vurdering baseret på de indhentede informationer fra kommunale og statslige parter. Mødet har primært til formål at kvalificere bekymringen yderligere og på den baggrund identificerer den bedst mulige indsats over for borgeren. Deltagerne sørger for at være opdateret på bekymringen via infohustovholder fra egen myndighed, samt at have indhentet oplysninger vedr. borgeren fra egne systemer og orientere sig tilstrækkeligt i sagen inden mødet.

Ved arbejdsgruppemødet anvender parterne det nationale vurderingsværktøj for bekymringer om ekstremisme som analyseredskab til kvalificering af bekymringen og analyse af den rette indsats for borgeren. Værktøjet er specifikt udviklet til myndighedernes Infohus-samarbejde, og det sikrer en grundig, faglig analyse og en ensartet systematik på tværs af kommuner og politikredse.

Efter den indledende kvalificering i arbejdsgruppen udpeges den handleansvarlige myndighed, der vurderes mest relevant for sagen. Infohustovholderne og den handlingsansvarlige medarbejder har ansvar for at sikre fremdrift i sagen, løbende at justere indsatsen og har mandat til at inddrage andre dele af egen myndighed, hvis det skønnes nødvendigt.

En kommunal indsats i Infohuset afsluttes som udgangspunkt, hvis der ikke er tale om ekstremisme, og borgerens udfordringer er blevet støttet på en måde, der har medvirket til bedre trivsel og en afkobling fra voldelig ekstremisme. Borgeren kan også egenhændigt vælge at afslutte sin medvirken i en kommunal indsats, da forebyggelsesindsatserne som udgangspunkt ikke sker som tvang eller foranstaltning. Hvis en borger vælger at takke nej til kommunal støtte, og infohusets parter fortsat er bekymrede for ekstremisme, vil politiet kunne tage sagen videre. Oftest er indsatserne til forebyggelse af ekstremisme flerstrengede, da borgere ofte førend de blev modtaget i Infohus Nordsjælland allerede har kontakt med medarbejdere fra flere forvaltninger.

6. Relevant lovgivning

Barnets lov §133 om skærpet underretningspligt

Når du er offentligt ansat, har du skærpet underretnings pligt. Det betyder, at du skal underrette kommunen, hvis du er bekymret for et barns eller en ungs udvikling og trivsel. Den skærpede underretningspligt går forud for tavshedspligten og er personlig, hvilket betyder, at du selv er forpligtet til at lave en underretning hvis du er bekymret.

Servicelovens §12b om borgere i risiko for radikalisering og ekstremisme

Kommunen skal sørge for, at personer over 18 år har mulighed for at få gratis, målrettet rådgivning i henhold til § 10, hvis de henvender sig, fordi de er i risiko for at blive radikaliserede eller de ønsker hjælp til at forlade et ekstremistisk miljø. Tilbuddet om rådgivning kan omfatte opsøgende arbejde.

- Stk. 2: Kommunalbestyrelsen kan som led i tilrettelæggelse af den målrettede rådgivning efter stk. 1 etablere kontaktperson- eller mentorordninger.
- Stk. 3: I forbindelse med den målrettede rådgivning efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen
- overveje, om den pågældende har behov for yderligere støtte efter denne lov eller anden lovgivning.
- Stk. 4: Rådgivningen efter stk. 1 skal ske i samarbejde med borgeren.

Retsplejelovens § 115 og 115a

Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til:

- det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet),
- politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet) eller
- samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet
  (KSPsamarbejdet) som led i indsatsen over for:
  a) dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen,
  b) dømte under 18 år, der løslades fra institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og
  c) personer, der løslades fra varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvende foranstaltning efter kapitel 70, hvis de skønnes at være radikaliserede eller i risiko for at blive det.
- Stk. 2: I samme omfang som nævnt i stk. 1 kan en myndighed videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1. Oplysningerne må i forbindelse med de nævnte former for samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager.
- Stk. 3: Inddrages selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 udveksles oplysninger mellem myndighederne og institutionerne.
- Stk. 4: De myndigheder og institutioner, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, er ikke forpligtet til at videregive oplysninger efter stk. 1-3.

Retsplejeloven § 115 a

Politiet kan videregive fortrolige oplysninger vedrørende personer, der er fyldt 18 år, til forældre eller andre, herunder familiemedlemmer, der har lignende tætte relationer til den pågældende person, hvis videregivelsen må anses for nødvendig som led i en kriminalitetsforebyggende indsats over for personen.

ØVRIG RELEVANT LOVGIVNING TIL FOREBYGGELSE AF EKSTREMISME	
Under 18 år	**Over 18 år**
Rådgivning (BL §§28 og 29)	Ungestøtte (BL § 113-116)
Tidligt forebyggende indsatser (BL §§ 30 og 31)	Rådgivning (SEL § 10)
Børnefaglig undersøgelse (BL § 20)	Rådgivning (SEL § 12 b)
Børnefaglig undersøgelse uden samtykke (BL § 23)	Mentor (SEL § 12 b)
Støttende indsatser (BL § 32)	Mentorstøtte (LAB kap. 26)
Anbringelse (BL §§ 46 og 47)	Tilbudsmuligheder (LAB kap. 10)
Forældrepålæg (BL § 38)	Virksomhedspraktik (LAB kap. 11)
Ungepålæg (BL § 39)	Ansættelse med løntilskud (LAB kap. 12)
Netværkssamråd (BL § 130)	Koordinerende sagsbehandler (LAB § 36)
Udslusning (BL § 131)	
Uddannelsesvejledning (vejledningsloven § 2 a)	